

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2481/2018
09.07.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији су пуномоћници Јелена Стојановић, Јелена Ћирић и Душко Ковачевић, адвокати из ..., против тужене Апотеке „ББ“ из ..., чији је пуномоћник Негослав Гачић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1130/18 од 08.06.2018. године, у седници већа одржаној 09.07.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1130/18 од 08.06.2018. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П1 124/17 од 08.03.2018. године, поништено је као незаконито решење тужене бр. .. од 01.09.2017. године којим је тужили отказан уговор о раду, те је обавезана тужена да тужилу врати на рад и распореди на послове које одговарају њеној стручној спреми и радној способности и одређено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1130/18 од 08.06.2018. године, преиначена је пресуда Основног суда у Шапцу П1 24/17 од 08.03.2018. године и одбијен захтев тужиле да се поништи као незаконито решење тужене бр. .. од 01.09.2017. године којим је тужили отказан уговор о раду, као и захтев да се обавезе тужена да тужилу врати на рад и распореди на послове који одговарају њеној стручној спреми и радној способности, а тужилца је обавезана да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 105.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилца је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Пред другостепеним судом није дошло до пропуштања у примени, као ни до неправилне примене одредаба Закона о парничном поступку, које су биле или могле бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде, па се ревизијом неосновано указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. Закона о паричном поступку, у вези са чланом 23. став 6. и чланом 29. Закона о заштити узбуњивача.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је дипломирани економиста и по анексу уговора о раду од 05.12.2013. године била је у радном односу код тужене на радном месту помоћника директора за економско – правне послове и руководиоца службе за правне, економске, финансијске, техничке и друге послове. Правилником тужене о организацији и систематизацији од 25.05.2017. године измењен је претходни Правилник од 20.09.2014. године и код тужене је систематизовано укупно 17 радних места, а радно место на којем је тужила била распоређена је укинута. Правилником о организацији и систематизацији послова од 25.08.2017. године, код тужене је систематизовано укупно девет радних места са по једним извршиоцем, међу којима није систематизовано радно место тужиле, већ је за рад у Градској апотеци било предвиђено радно место директора апотеке и укупно осам радних места за шефове подручних апотека (фармацеутске струке) и фармацеутске техничаре.

Министарство здравља Републике Србије је дало сагласност на наведене акте о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места. Укупан број радних места код тужене за запослене на неодређено време је усклађен са Одлуком Владе Републике Србије о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајне Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину. Градска управа Града Шапца је са ЛЗМ ДОО Шабац, као пружаоцем услуга, закључила уговор о пружању рачуноводствених услуга дана 23.08.2017. године. Тим уговором је прописано да ће привредно друштво, као пружалац услуга, за потребе Града Шапца водити пословне књиге и саставити финансијски извештај за 2017. годину.

Решењем В.Д директора тужене бр. .. од 01.09.2017. године, утврђено је да је тужила остала нераспоређена на пословима помоћника директора за финансијске и правне послове. Тужили је престао радни однос отказом уговора о раду 31.08.2017. године због престанка потребе за њеним радом и исплаћена опремина у износу утврђеном решењем о отказу уговора о раду, а наведено решење јој није уручено лично.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев. Закључио је да је решење о отказу уговора о раду незаконито, јер није поштована процедура приликом његовог уручења, с обзиром да тужили решење о отказу уговора о раду није уручено лично. Такође, закључује да је тужили отказан уговор о раду, као лицу повезаном са лицем које има статус узбуњивача. По становишту првостепеног суда, побијано решење је незаконито из разлога што и поред тешкоћа које је тужена имала у свом пословању, за радом тужиле није престала потреба, с обзиром на значај послова које обавља.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев. По оцени другостепеног суда, код тужене је дошло до организационих промена и укидања радних места, јер је постојала обавеза усаглашавања броја радних места са Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе, при чему је Министарство здравља РС дало сагласност на измену Правилника које је тужени донео у реализацији наведене Одлуке. Радно место тужиље је укинато Правилником, а код тужене није било слободних, непопуњених радних места на које је могла бити распоређена. Ангажовање Агенције за обављање послова рачуноводства и финансија, који су могли бити поверени тужиљи, представља дискреционо право послодавца да у оквиру своје пословне политике донесе одлуку да ли ће за обављање тих послова систематизовати нова радна места ради или ангажовати другог пружаоца услуга. Тужиља у току поступка није учинила вероватним да је оспорено решење донето због њене повезаности са лицем које има статус узбуњивача, имајући у виду да је решење о отказу уговора о раду последица организационих промена код послодавца, тако да није дошло до злоупотребе права од стране тужене због статуса који тужиља има као повезано лице. Решење о отказу уговора о раду није уручено тужиљи лично, али тиме нису повређена њена права, с обзиром да лично достављање решења којим се отказује уговор о раду не утиче на његову законитост, већ на рачунање рока за подношење тужбе у радном спору. Са изнетих разлога, другостепени суд је оценио да је решење о отказу уговора о раду законито донето.

По оцени Врховног касационог суда, правилно је у побијаној другостепеној пресуди примењено материјално право када је преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев за поништај решења о отказу уговора о раду и враћање на рад.

Према одредби члана 6. Закона о заштити узбуњивача („Службени гласник РС“ бр. 128/2014), повезано лице има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем. Одредбом члана 21. став 1. тачка 8. тог Закона прописано је да послодавац не сме чињењем или нечињењем да стави узбуњивача у неповољнији положај у вези са узбуњивањем, нарочито ако се неповољнији положај односи на престанак радног односа, а ова одредба се примењује на повезано лице. Чланом 27. Закона је прописано да у тужби за оцену законитости појединачног акта послодавца којом је решено о правима, обавезама и одговорностима узбуњивача по основу рада, по посебним прописима, узбуњивач може истаћи навод да појединачни акт послодавца представља штетну радњу у вези са узбуњивањем. Одредбом члана 29. наведеног Закона је прописано да ако у току поступка тужилац учини вероватним да је према њему предузета штетна радња у вези са узбуњивањем, на туженом је терет доказивања да штетна радња није у вези са узбуњивањем.

Није основан ревизијски навод о погрешној примени материјалног права указивањем на статус тужиље као повезаног лица са узбуњивачем. У конкретном случају, тужиља не ужива правну заштиту као лице повезано са узбуњивачем, пошто је током поступка поуздано утврђено да решење о отказу уговора о раду тужиљи, као појединачни акт, није донето због повезаности тужиље са лицем које има статус узбуњивача, већ због стварних организационих промена, које су довеле до измене

Правилника тужене о систематизацији радних места, укидања послова у области финансија и рачуноводства, као и до престанка потребе за радом свих запослених економске струке, па самим тим и тужиље. Тиме није дошло до дискриминације на раду, у смислу члана 21. став 1. тачка 8. Закона о заштити узбуњивача, јер тужилца у вези са узбуњивањем није стављена у неповољнији положај у односу на друге запослене исте струке.

Неоснован је навод ревизије да су радна места тужиље и њеног супруга, у статусу узбуњивача, укинута супротно Инструкцијама надлежног министарства и супротно члану 7. Критеријума за утврђивање вишка запослених, према којима не могу оба супружника бити проглашена технолошким вишком. Ово из разлога што препоруке немају обавезујући карактер и примењују се према конкретним околностима. Организациони разлози за престанак рада тужиље и других лица који су обављали економско - финансијске и правне послове код тужене, у конкретном случају били су оправдани. У условима смањења броја запослених у јавном сектору, тужена апотекарска установа је донела акте којима је систематизовала радно место за директора и запослене фармацеутске струке, па укидањем радних места за запослене економске струке није злоупотребила право послодавца.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић